

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

základní úroveň obtížnosti

CJMZD11C0T02

DIDAKTICKÝ TEST

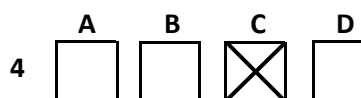
Maximální bodové hodnocení: 69 bodů
Hranice úspěšnosti: 44 %

1 Základní informace k zadání zkoušky

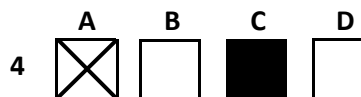
- Didaktický test obsahuje 32 úloh.
- Časový limit pro řešení didaktického testu je uveden na záznamovém archu.
- Povolené pomůcky: pouze psací potřeby.
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- U všech úloh/podúloh je právě jedna odpověď správná.
- Za nesprávnou nebo neuvedenou odpověď se body neodečítají.
- Odpovědi píšete do záznamového archu.
- Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.

2 Pravidla správného zápisu odpovědí

- Odpovědi zaznamenávejte **modrou nebo černou** propisovací tužkou, která píše dostatečně silně a nepřerušovaně.
- Hodnoceny budou **pouze odpovědi uvedené v záznamovém archu**.
- Odpověď, kterou považujete za správnou, zřetelně zakřížkujte v příslušném bílém poli záznamového archu, a to přesně z rohu do rohu dle obrázku.

- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, zabarvěte pečlivě původně zakřížkované pole a zvolenou odpověď vyznačte křížkem do nového pole.

- Jakýkoli jiný způsob záznamu odpovědí a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď.
- Pokud zakřížkujete více než jedno pole, bude vaše odpověď považována za nesprávnou.

Testový sešit neotvírejte, počkejte na pokyn!

2 body

1 Která z následujících vět obsahuje pravopisnou chybu?

- A) Vedoucí svolal na středu speciální poradou.
- B) Malý bráška zatím stloukl několik prkének k sobě.
- C) Přes zimní prázdniny jsme na chatě nějak spohodlněli.
- D) V soudním rozhodnutí hledejte především spravedlnost.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 2

Subtilní model s kaskádovitě spadající látkou pod výstřihem měkce kopíruje křivky postavy a podtrhuje její ženskost. Zajímavě vymodelovány jsou také obloukovité členící švy ozdobené rypsovou stužkou – do jednoho švu je vsazen godetový volánek, druhý končí „naprázdno“, tedy jen efektním rozparkem! Ostatně rozparek, a ne zrovna malý, zpestřuje i zádový díl, detailní pohled nabízíme na straně 8.

(Vzhledem k povaze úlohy není zdroj výchozího textu uveden.)

2 body

2 Který z následujících výrazů nejpřesněji vystihuje v daném kontextu význam slova *subtilní*?

- A) skrytý
- B) jemný
- C) přírodní
- D) náhradní

2 body

3 Který z následujících textů je napsán se správnou interpunkcí?

- A) Rychlost, světla, vybavenost vozidla, přítomnost alkoholu v krvi řidičů, to všechno si policie při kontrolách pečlivě hlídala. Nezapomínalo se ani na bezpečnostní pásy spolujezdců a na správné umístění dětských autosedaček.
- B) Rychlost, světla, vybavenost vozidla, přítomnost alkoholu v krvi řidičů, to všechno si policie při kontrolách, pečlivě hlídala. Nezapomínalo se ani na bezpečnostní pásy spolujezdců a na správné umístění dětských autosedaček.
- C) Rychlost světla, vybavenost vozidla, přítomnost alkoholu v krvi řidičů, to všechno si policie při kontrolách pečlivě hlídala. Nezapomínalo se, ani na bezpečnostní pásy spolujezdců a na správné umístění dětských autosedaček.
- D) Rychlost světla, vybavenost vozidla, přítomnost alkoholu v krvi řidičů, to všechno si policie při kontrolách pečlivě hlídala. Nezapomínalo se ani na bezpečnostní pásy spolujezdců a na správné umístění, dětských autosedaček.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 4–6

„Konečně!“, chce se radostně zvolat čtenáři, který drží v ruce 61. svazek Antické knihovny. Ten totiž obsahuje první ze dvou plánovaných souborů slavných dopisů Marca Tullia Cicerona (106–43 př. Kr.). Ono „konečně“ se týká udivující skutečnosti, že tato pozoruhodná část bohatého literárního odkazu známého Římana je přeložena do češtiny vůbec poprvé. Tím spíš, že jeho dílo bylo překládáno již od konce 15. století. [...] Autor byl nejen významným římským politikem, ale také plodným spisovatelem, filozofem a především největším antickým řečníkem. [...] Snad největší předností je fakt, že tak známá historická osobnost sestupuje z mramorového piedestalu a předstupuje před nás jako člověk z masa a kostí, člověk racionální i emocionální, rozhodný, váhající i pochybující, a co je zvlášť uklidňující, člověk také mnohdy ješitný.

Vedle kvalitní práce překladatele je nutno vyzdvihnout i jím sepsanou předmluvu, která poutavě vsazuje dílo nejen do historického kontextu, ale také nastiňuje jeho pozdější osudy.

(Vzhledem k povaze některých úloh není zdroj výchozího textu uveden, upraveno.)

- 4 Ze kterého zdroje je nejspíše převzat výchozí text?** **2 body**
- A) reklamní slogan
  - B) literární časopis
  - C) teoretická příručka
  - D) slovník spisovatelů
- 5 Která z následujících možností je významově nejbliže spojení sestupuje z mramorového piedestalu?** **2 body**
- A) dostat se ke čtenáři
  - B) porozumět sám sobě
  - C) pochybovat o sobě samém
  - D) snížit se na úroveň ostatních
- 6 Který z následujících úseků výchozího textu není názorem jeho pisatele?** **2 body**
- A) jeho dílo bylo překládáno již od konce 15. století
  - B) poutavě vsazuje dílo nejen do historického kontextu
  - C) chce se radostně zvolat čtenáři, který drží v ruce 61. svazek Antické knihovny
  - D) předstupuje před nás jako člověk z masa a kostí, člověk racionální i emocionální

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 7

Předsedkyně Nejvyššího soudu nepodala jen stížnost proti svému odvolání prezidentem republiky k Ústavnímu soudu, nýbrž také žalobu k Městskému soudu v Praze. Kromě prezidenta republiky, který o jejím odvolání rozhodl na návrh ministra spravedlnosti, a premiéra, který rozhodnutí prezidenta kontrasignoval, předsedkyně NS podala žalobu i na vládu jako celek.

(z tisku)

7   **Která z následujících možností nejlépe vystihuje význam slova *kontrasignoval* ve výchozím textu?** **2 body**

- A) spolupodepsal
  - B) odmítl podepsat
  - C) nikdy nepodepsal
  - D) podepsal proti vůli vlády
-

8   **Ve kterém z následujících větných celků je chyba v pravopisu velkých písmen?** **2 body**

- A) Mezi liduprázdnými horami poloostrova Sinaj se raní křesťané ukrývali před římskými pronásledovateli.
- B) Celní správě a dálniční policii se v úterý podařilo u motorestu Pávov zadržet trojici hledaných Rumunů.
- C) Nedaleko Kostarického pobřeží studují vědci z mezinárodního týmu útočiště kytovců, kterým kdysi hrozilo vyhynutí.
- D) Součástí zlínské zoo je i zámecký park zámku Lešná, kde najdete dřeviny a byliny z Evropy, Asie a Severní Ameriky.

VÝCHOZÍ TABULKA K ÚLOZE 9

Obor	Počet Twitter účtů	%
Reklama	13	18,8 %
E-shop	10	14,5 %
Web služba	7	10,1 %
Hosting	5	7,2 %
Vývojáři	4	5,8 %
Letenky	4	5,8 %
Software	4	5,8 %
Sport	4	5,8 %
HTML a webdesign	3	4,3 %
Konference	2	2,9 %
Banka	2	2,9 %
Telekomunikace	2	2,9 %
Knihy	2	2,9 %
Cestování	1	1,4 %
Auta	1	1,4 %
Kasino	1	1,4 %
Zoo	1	1,4 %
Práce	1	1,4 %
Ubytování	1	1,4 %
Umění	1	1,4 %

(www.lupa.cz 26. 3. 2010, upraveno)

2 body

9 Který z následujících textů nejlépe vystihuje výchozí tabulku?

- A) Sociální síť Twitter využívají nejvíce reklamní společnosti a firmy podnikající na internetu a s internetem, tedy poskytovatelé nejrůznějších webových služeb.
- B) Sociální síť Twitter takřka vůbec nevyužívají společnosti prodávající letenky na rozdíl od společností, které provozují e-shopy s rozmanitým druhem zboží či služeb.
- C) Sociální síť Twitter využívají všechny uvedené obory takřka rovnoměrně, jen reklamní společnosti se vymykají, protože mají v porovnání s ostatními Twitter účtů nejvíce.
- D) Sociální síť Twitter v Čechách užívají jen ty společnosti, které se věnují působení v oblasti reklamy a telekomunikací, kromě nich pak jen banky a zoologická zahrada.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 10

Vložení prádla

1. Otevřete dvířka pračky.
2. Otevřete buben stisknutím bílého tlačítka a položením druhé ruky na protější část dvířek.
3. Vložte prádlo jednotlivě do bubnu a příliš ho nestlačujte.
4. Uzavřete buben tak, že část dvířek s bílým tlačítkem zastrčíte pod tu druhou, aby dvířka zůstaly dostatečně přichyceny.

(z návodu k použití a instalaci automatické pračky, upraveno)

2 body

10 Které z následujících pravidel o mluvnické shodě je porušeno v souvětí u bodu 4?

- A) Tvoří-li podmět jméno středního rodu v množném čísle, píše se v koncovkách příčestí a jmenných tvarů přídavných jmen -a.
- B) Je-li podmětem jméno mužského rodu životného v množném čísle, píše se v koncovkách příčestí a jmenných tvarů přídavných jmen -i.
- C) Tvoří-li podmět několik souřadně spojených jmen a je-li mezi nimi alespoň jedno rodu mužského životného, píše se v koncovkách příčestí a jmenných tvarů přídavných jmen -i.
- D) Je-li podmětem jméno mužského rodu neživotného v množném čísle nebo jméno rodu ženského v množném čísle, píše se v koncovkách příčestí a jmenných tvarů přídavných jmen -y.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 11

V blízkosti města Tomy neexistuje žádný stálý povrchový zdroj vody. Jeho obyvatelé uspokojují svoji potřebu vody výhradně z podzemních zdrojů. K jejímu jímání slouží tradiční kopané studny různých hloubek a průměrů, většinou nechráněné proti vnikání znečištění z jejich okolí, a několik vrtů s manuálním čerpáním pomocí ručních kol. Tyto vrty jsou kvalitně zajištěny proti povrchovému znečištění, voda je čerpána z větších hloubek a z těchto důvodů je jednoznačně kvalitnější než z otevřených studní. Zhruba polovina z těchto vrtů je však mimo provoz z důvodů mechanických závad na čerpacím zařízení a špatného stavu stavebních konstrukcí.

(www.env.cz 15. 10. 2008)

2 body

11 Které z následujících tvrzení nejlépe vystihuje význam výchozího textu?

- A) Tradičně kopané studny u města Tomy jsou většinou velmi dobře chráněné před znečištěním.
- B) Kromě tradičních studní existuje u města Tomy několik vrtů s manuálním čerpáním pomocí ručních kol.
- C) Čerpací zařízení vrtů v okolí města Tomy jsou konstruována dobře a pracují bez mechanických závad.
- D) V okolí města Tomy existuje jen velmi málo stálých povrchových zdrojů vody a jejich kapacita je nedostatečná.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 12

V peřinách je teploučko a já si myslím, že jsem zvíře v doupěti, krtek, jezevec nebo co, mám pod zemí klikaté chodby, a když přijde myslivec, tak uprchnu druhým východem, tak jsme se to učili v hodině živočichopisu. Ten myslivec, to je Kristýna, ta mne tahá z postele, vstávej, lenochu, je čas do školy. Já s ní zápasím a křičím: „Nech mne, ty Rampušando!“, neboť ona pochází ze vsi Rampuše, která jest položena vysoko v horách. A umí česky jako německy, se svými příbuznými mluví po haťalácku jako ti mužové, co přivážejí dříví z hor.

(K. Poláček, *Bylo nás pět*)

2 body

12 Který z následujících úseků výchozího textu je čtenáři předkládán jako projev postavy, ale ve skutečnosti spadá do pásma vyprávěče?

- A) vstávej, lenochu
- B) že jsem zvíře v doupěti
- C) V peřinách je teploučko
- D) Nech mne, ty Rampušando

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 13

Novodobý výskyt vlka na Šumavě pochází z jeho vysazení v Bavorsku. Loví ve smečkách spárkatou zvěř, zejména jelení, napadá i hospodářská zvířata a sbírá mršiny. [...] Je monogamní. Páří se v lednu a únoru, vlčice je březí 63–64 dní a vrhá v pelechu 4–6 i více mláďat. Mláďata jsou 10–12 dní slepá, vlčice u nich dlouho zůstává v brlohu a kojí je.

(podle odborného tisku)

2 body

13 Které z následujících tvrzení svým obsahem odpovídá výchozímu textu?

- A) Vlk často střídá partnera opačného pohlaví.
- B) Vlk střídá jen občas partnera opačného pohlaví.
- C) Vlk žije trvale s jedním partnerem opačného pohlaví.
- D) Vlk nevyhledává společnost partnera opačného pohlaví.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 14–16

Od října jsme se každé úterý scházeli v tělocvičně základní školy, kde probíhalo cvičení rodičů s dětmi. V této době nebývá už ve Výprachticích pěkné počasí, a tak jsme se setkávali v hojném počtu. Děti cvičí na různých překážkách, na kruzích, trampolíně, hrají si s míčemi, kuželkami. I když si některé děti cvičí ten svůj styl, vůbec to nevádí, dostanou na konci všichni sladkou odměnu. V prosinci nás navštíví Mikuláš a vždy přinese dětem balíček i na velikonoční pomlázku dostávají výslužku. Na konci dubna, kdy už venku svítí sluníčko a nás to láká ven, končíme závěrečným cvičením – Olympiádou. Tady po splnění všech úkolů získávají děti i rodiče diplomy, medaile a nějaké dárky (nejen sladkosti). Tímto děkuji žákům a žákyním naší základní školy za pomoc při této akci a také sponzorům.

(Výprachtické noviny 7/2009)

2 body

14 Která z následujících úprav nejlépe odstraňuje nedostatky ve výstavbě daného úseku výchozího textu?

- A) V prosinci nás navštíví Mikuláš, což je vždy dětem balíček, a pak výslužku na velikonoční pomlázku dostanou.
- B) V prosinci nás navštíví Mikuláš, a vždy přinese dětem balíček a na velikonoční pomlázku dostávají děti výslužku.
- C) V prosinci nás navštíví Mikuláš, který dětem vždy přinese balíček, na velikonoční pomlázku zase děti dostávají výslužku.
- D) V prosinci nás navštíví Mikuláš, a ten balíček vždy dětem přinese, i velikonoční pomlázku dostávají, když dostanou velikonoční výslužku.

max. 3 body

15 Rozhodněte o každém z následujících větných celků, zda obsahuje tvaroslovnou chybu (ANO), či nikoli (NE):

		A	N
15.1	Děti cvičí na různých překážkách, na kruzích, trampolíně, hrají si s míčemi, kuželkami.	☐	☐
15.2	V této době nebývá už ve Výprachticích pěkné počasí, a tak jsme se setkávali v hojném počtu.	☐	☐
15.3	Tady po splnění všech úkolů získávají děti i rodiče diplomy, medaile a nějaké dárky (nejen sladkosti).	☐	☐
15.4	Na konci dubna, kdy už venku svítí sluníčko a nás to láká ven, končíme závěrečným cvičením – Olympiádou.	☐	☐

max. 3 body

16 Rozhodněte o každém z následujících větných celků, zda obsahuje nedostatky ve výstavbě textu (ANO), či nikoli (NE):

		A	N
16.1	Tímto děkuji žákům a žákyním naší základní školy za pomoc při této akci a také sponzorům.	☐	☐
16.2	I když si některé děti cvičí ten svůj styl, vůbec to nevadí, dostanou na konci všichni sladkou odměnu.	☐	☐
16.3	Od října jsme se každé úterý scházeli v tělocvičně základní školy, kde probíhalo cvičení rodičů s dětmi.	☐	☐
16.4	Na konci dubna, kdy už venku svítí sluníčko a nás to láká ven, končíme závěrečným cvičením – Olympiádou.	☐	☐

3 body

17 Seřadte jednotlivé odstavce za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost:

A) „Činem. Například jsme dobyli vašich Syrakus. Ergo nám Syrakusy náležejí. Je to jasný důkaz?“

B) „Je,“ řekl Archimédes a škrabal se pisátkem ve vlasech. „Ano, dobyli jste Syrakus; jenže to už nejsou a nebudou ty Syrakusy jako dosud. Bylo to velké a slavné město, člověče; teď už nikdy nebude veliké. Škoda Syrakus!“

C) „Veliká říše,“ mumlal Archimédes. „Když nakreslím malý kruh nebo velký kruh, je to pořád jenom kruh. Zas tady jsou hranice – nikdy nebudete bez hranic, Lucie. Myslíš, že velký kruh je dokonalejší než malý kruh? Myslíš, že jsi větší geometr, když nakreslíš větší kruh?“

D) „Vy Řekové si pořád hrajete s argumenty,“ namítl setník Lucius. To my dokazujeme svou pravdu jinak.“
„Čím?“

E) „Zato Řím bude veliký. Řím musí být nejsilnější v celém okruhu zemském.“

(K. Čapek, *Smrt Archimédova*)

- 17.1 _____
17.2 _____
17.3 _____
17.4 _____
17.5 _____

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 18

První filipiku proti posunům hodin dokončil následovník známého odpůrce letního času pekaře Stanislava Pecky brněnský vysokoškolský pedagog ZK.

„Uspořádám vědecké sympozium o letním času, dokážu, jak je nesmyslný,“ oznámil včera Brňan ZK. Jako profesor robotiky se rozhodl poprat se se změnami času vědeckými metodami.

(www.lidovky.cz 25. 3. 2010, upraveno)

max. 3 body

18 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je v souladu s výchozím textem (ANO), či nikoli (NE):

		A	N
18.1	ZK soudí, že letní čas je nesmyslný, protože se přátelí s jeho známým odpůrcem.	☐	☐
18.2	ZK zastává podobně jako Stanislav Pecka názor, že od posouvání času by se mělo upustit.	☐	☐
18.3	ZK chce uspořádat vědecké sympozium pouze proto, aby mohl předvést výsledky své vědecké práce.	☐	☐
18.4	ZK považuje změny času za nesmyslné a chtěl by svůj názor dokázat pomocí vědeckých metod.	☐	☐

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 19

Shoda přísudku s podmětem

Tvoří-li podmět několik souřadně spojených jmen, řídí se psaní *-i* nebo *-y* těmito pravidly:

1. Je-li mezi podstatnými jmény alespoň jedno rodu mužského životného, píše se *-i*. Záleží však i na postavení podmětu vzhledem k přísudku:

a) Předchází-li podmět před přísudkem, píše se *-i* vždy.
b) Následuje-li podmět za přísudkem, je možná shoda i podle nejbližšího jména několikanásobného podmětu, pokud je toto jméno v množném čísle.

2. Není-li mezi jmény v podmětu jméno mužského rodu životného, píše se *-y*.

(Pravidla českého pravopisu, kráceno)

max. 3 body

19 Rozhodněte o každé z následujících možností, zda je napsána v souladu s pravidly uvedenými ve výchozím textu (ANO), či nikoli (NE):

		A	N
19.1	Ještě než se ulice před silným deštěm vylidnily, vyzvaly v centru města pracovnice a pracovníci potravinářské firmy k vyplnění dotazníků desítky lidí.	☐	☐
19.2	Různými úrovněmi dovedností pochopitelně procházely jak Zina, naše jediná dívka v mužstvu, tak i ostatní kluci z klubu, každý snad jen různě dlouho.	☐	☐
19.3	Malé i větší firmy se svými produkty v posledním pololetí zaměřily na seniory a někteří podnikatelé se dokonce pustili do podrobného průzkumu potřeb této zákaznické skupiny.	☐	☐
19.4	Faraoni, mořské panny, mimozemšťané, Shrekové, krokodýli, policisté, čarodějnice a všichni ostatní se nakonec ještě vyfotily a rodiče si své ratolesti v kostýmech odvedli ze školky domů.	☐	☐

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOZE 20

Umělecký text

Mladý muž mu vyprávěl o svém neštěstí a poprosil švagra o pomoc. Chtěl najít svou zahradu a pomstít se.

Ano, pomstít se, konečně přirozená lidská reakce! Člověk se přece touží pomstít tomu, kdo mu ublížil, pomyslel si Václav, ale jeho myšlenka byla čitelná.

„Chtěl by ses jí pomstít? Za to, že tě trápí?“

„Nevím, jestli pomstít, ale přál bych jí, aby cítila stejnou bolest jako já.“

Dřevěná soška nereagovala, nevyslala žádnou myšlenku. Václava to znepokojilo. Nechtěl vypadat jako primitivní krvežíznivec.

(J. Cimický, Usměvavý Buddha)

Odborný text

Nevlastní přímá řeč: Vypravěč cituje promluvu postavy, avšak v psaném textu zruší uvozovky, jež uvádějí přímou řeč, s níž má nevlastní přímá řeč naprosto shodnou mluvnickou strukturu. Pokud je takto ztvárněna promluva postavy k sobě samé, hovoříme o vnitřním monologu.

(upravený text z učebnice)

2 body

20 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu je obsažen vnitřní monolog?

- A) Chtěl najít svou zahradu a pomstít se.
- B) „Nevím, jestli pomstít, ale přál bych jí, aby cítila stejnou bolest jako já.“
- C) Dřevěná soška nereagovala, nevyslala žádnou myšlenku. Václava to znepokojilo. Nechtěl vypadat jako primitivní krvežíznivec.
- D) Ano, pomstít se, konečně přirozená lidská reakce! Člověk se přece touží pomstít tomu, kdo mu ublížil, pomyslel si Václav, ale jeho myšlenka byla čitelná.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 21

Třetí houbařské zastavení nás zavede do Drahonic, které najdete mezi Vodňany a Strakonice. Mívali jsme tady chalupu, ta ale musela ustoupit díky nepřehledné zatáčce, a tak sem jezdím na houby už jen „na otočku“. Jako dítě jsem tam ale trávil nejkrásnější prázdniny.

(z tisku)

2 body

21 Které z následujících slov je ve výchozím textu použito v nesprávném významu?

- A) jako
- B) díky
- C) trávil
- D) zastavení

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 22–23

Vulkán s podtitulem *Romance* (The Volcano Lover, A Romance) se stal v době svého vydání (1992) bestsellerem a byl pro literární veřejnost překvapením hned z několika důvodů, neboť takový román právě s tímto podtitulem by od Sontagové asi čekal jen málokdo. Přesto ani její „romanci“ nelze brát doslovně. Sontagová přistupuje – jak jinak – k historickému románu velmi originálně. K napsání knihy, jejíž název by se dal přesněji přeložit jako Obdivovatel či milovník vulkánů, autorku inspirovaly kolorované rytiny Vesuvu z roku 1799, objevené a zakoupené v Londýně, o nichž zjistila, že vznikly na objednávku sira Williama Hamiltona, britského vyslance v Neapoli, v poslední třetině 18. století, a začala se zajímat o jeho životní osudy. V románě ho důsledně nazývá Cavaliere (Rytíř) a s jeho postavou, jak přiznala v úvodní poznámce, „zacházela zcela volně, ale tak, aby to odpovídalo jeho povaze, právě tak jako s ostatními historickými postavami uváděnými pod jejich vlastními jmény“.

(z tisku)

22   **Které z následujících tvrzení je v souladu s výchozím textem?** **2 body**

- A) Od Sontagové se nedal očekávat román.
- B) Pro Sontagovou je typický originální přístup.
- C) Sontagová se inspirovala v roce 1799 pohledem na Vesuv.
- D) Sontagová se v poslední třetině 18. století setkala se sirem Hamiltonem.

23   **Který z následujících formulačních nedostatků se objevuje ve výchozím textu?** **2 body**

- A) Sir William Hamilton byl britský vyslanec, takže je zbytečné uvádět, že rytiny byly zakoupené v Londýně.
- B) Z textu není jasné, jestli kolorované rytiny Vesuvu vznikly v poslední třetině 18. století v Londýně, nebo v Neapoli.
- C) Text zmiňuje, že se kniha stala pro literární veřejnost překvapením z několika důvodů, ale přitom uvádí důvod pouze jeden.
- D) Autor článku nejprve přeložil název románu nepřesně a upozorňuje na to až v okamžiku, kdy už s prvním překladem nevystačí.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 24–25

Těžko říct, co Lence Procházkové za její román o Janu Palachovi vyčítat víc. Ačkoliv kniha, trochu zmateně nazvaná Slunce v úplňku, vypovídá o jednom z nejdramatičtějších činů novodobé české historie, je to nezajímavý a bezkrevný text plný sentimentu, publicistických tezí a klišé. Románovému Palachovi bohužel nevzal život oheň, ale autorka. [...]

Různé postavy se v románu zjevují a zase mizí jen proto, aby řekly něco, co autorka vyčetla z dobového tisku (některé ještě filozofují, aby s nimi Palach mohl tezevitě polemizovat). Není divu, že román nijak nepůsobí na čtenářovy city: defilují před ním šustivé dvourozměrné loutky. Představa, že tyhle papírové lemry probudí z letargie jakýkoliv čin, byť to bylo sebeupálení, je absurdní.

(ČiliChili 10/2008)

24 Který z následujících výrazů nejlépe vystihuje význam slova *klišé* ve výchozím textu?

2 body

- A) logických kotrmelců
- B) záměrných polopravd
- C) dvojsmyslných narážek
- D) otřelých slovních obrátů

25 Ke kterému z následujících publicistických útvarů nejspíše patří výchozí text?

2 body

- A) glosa
- B) zpráva
- C) fejeton
- D) recenze

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 26

Důvod Nagasawova zájmu o mě, na který se všichni tolik snažili přijít, byl při tom velice prostý. Já jediný mu na rozdíl od ostatních nepodlézal a nesnažil se mu zalíbit.

(H. Murakami, *Norské dřevo*, upraveno)

26 Která z následujících úprav výchozího textu odstraňuje jazykovou chybu v prvním souvětí výchozího textu?

2 body

- A) místo *tolik* má být *tak*
- B) místo *o mě* má být *o mně*
- C) místo *při tom* má být *přítom*
- D) místo *na který* má být *na nějž*

2 body

27 Které z následujících souvětí obsahuje pravopisnou chybu?

- A) Po skončení 27. září poputuje výstava do Chebu, kde si ji návštěvníci budou moci prohlédnout po dobu tří týdnů.
- B) Kromě vystavených obálek knih si tak návštěvníci mohou prohlédnout i obrazy, z nichž řada je vystavena vůbec poprvé.
- C) Mezi exponovanými olejomalbami a skicami je i pětice oboustranných obrazů, které byly po Čapkově smrti rozřezány, ale naštěstí nedošlo k jejich spálení.
- D) Knižní tvorbu Josefa Čapka i unikátní obrazy, které podle jeho přání chtěla rodina zničit, představí návštěvníkům výstava s názvem Vidět knihu v olomouckém Muzeu moderního umění.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 28–30

Kolik jen bylo u nás, zvláště na venkově, domácností, kde kalendář – snad vedle nějaké náboženské knížky – byl jedinou *****. I takový hospodář, který beletrii nečetl, ba četbou pohrdal jako zbytečným mařením času, dělal v případě kalendáře výjimku. Kalendář se totiž nebere jako knížka, která se čte od začátku do konce a pak se odloží. Bere se spíš jako praktický, někdy i intimní průvodce životem. Do kalendáře se nahlíží a občas se do jeho listů i něco vписuje.

Aby kalendář upoutal i okruh lidí bez návyku číst, musel proto vždy zdůrazňovat sepětí s každodenní praktickou činností prostého člověka. [...] Tuto vlastnost si v nemalé míře uchovává i každoroční moderní kapesní diář.

(V. Klíma, Kalendář mění tvář)

2 body

28 Který z následujících pojmů nejspíše patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

- A) radostí
- B) cenností
- C) publikací
- D) reprodukcí

2 body

29 Která z následujících možností nejlépe vystihuje význam slova *intimní* ve výchozím textu?

- A) citlivý
- B) niterný
- C) utajený
- D) důvěrný

2 body

30 Které z následujících tvrzení nejlépe odpovídá svým významem výchozímu textu?

- A) Hospodář, který nečetl beletrii, nečetl ani kalendář, protože to bylo maření času.
- B) Kalendář zdůrazňoval spojitost s životem prostých lidí, takže byl praktickým rádcem.
- C) Kalendář se dříve musel číst naráz, od začátku do konce, aby se neztrácela souvislost.
- D) Ve venkovských staveních bývalo mnoho knih, hlavně nábožensky zaměřených.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 31

Krajina se dělí na dvě hlavní složky či skupiny prvků: *konstantní prvky a dynamické prvky*. Jejich rozlišení je relativní a vztahuje se k času. Z pohledu holocenního období jsou konstantními ty prvky prostředí, které potřebují ke změně statisíce až milióny let, např. pohoří, umístění říčních údolí [...]. K dynamickým prvkům krajiny patří zejména tzv. dynamická sedimentační prostředí, v nichž jsou procesy akumulace a eroze sedimentu relativně aktivní a poskytují málo stability k tvorbě půdy. V současnosti patří v evropském kontextu k dynamickým prostředím zejména [...] delty, tzv. *weltlandy* (močály), a prostředí písčových dun.

(M. Kuna a kol., *Nedestruktivní archeologie*)

2 body

31 Které z následujících tvrzení odpovídá svým významem výchozímu textu?

- A) Močály patří v současnosti ke konstantním prvkům krajiny.
- B) Konstantní a dynamické prvky tvoří dvě hlavní složky krajiny.
- C) Prostředí písčových dun poskytuje dostatek stability pro tvorbu půdy.
- D) Pohoří potřebují ke svému vzniku milióny let a patří k dynamickým prvkům krajiny.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 32

Sluha, starý chlapík, mžourající jako sova, když ji přinesete na světlo, mi sdělil, že pán se zaměstnává knihami a že na něho mám počkat v hlavním salonu. Panu Thurloeovi jsou návštěvy vítány, neboť mu přinášejí rozptýlení, řekl. Tahle návštěva mu ovšem vítaná nebude, pomyslel jsem si, zatímco jsem se podle jeho pokynů odebral do prostorného teplého pokoje ve východní části domu. Tahle ne.

(I. Pears, *Neviditelná chvíle rozhodnutí*)

2 body

32 Ke které z následujících možností odkazuje úsek výchozího textu *Tahle ne*?

- A) část
- B) kniha
- C) návštěva
- D) rozptýlení

ZKONTROLUJTE, ZDA JSTE DO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU UVEDL/A VŠECHNY ODPOVĚDI.
